MITROPOLIA ARDEALULUI

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI SIBIULUI, ARHIEPISCOPIEI ALBA IULIEI, EPISCOPIEI ORADIEI, EPISCOPIEI COVASNEI ȘI HARGHITEI ȘI EPISCOPIEI DEVEI ȘI HUNEDOAREI

3

SERIE NOUĂ, Anul I (36), Nr. 3, iulie-septembrie, 2021

Editura ANDREIANA, SIBIU

ISSN 1013-4204

MITROPOLIA ARDEALULUI

COLEGIUL EDITORIAL

PREŞEDINTE
Î.P.S. Prof. Dr. LAURENŢIU STREZA,
Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului

VICEPREŞEDINŢI
Î.P.S. IRINEU POP, Arhiepiscop al Alba Iuliei
P.S. SOFRONIE DRINCEC, Episcop al Oradiei
P.S. ANDREI MOLDOVAN, Episcop al Covasnei şi Harghitei
P.S. GURIE GEORGIU, Episcop al Devei şi Hunedoarei

Director
Arhim. Dr. Ioachim Tomoiagă
Redactor-şef
Pr. Lect. Dr. Emanuel Tăvală
Redactor consultant
Pr. Prof. Dr. Habil. Daniel Buda

Colegiul de redacţie
Pr. Oliviu Botoi (Alba Iulia), Pr. Cristian Rus (Oradea), Pr. Dr. Laurenţiu-Gabriel Panciu (Miercurea Ciuc), † Dr. Nestor Dinculeană, Pr. Prof. Dr. Florin Dobrei, Pr. Prof. Dr. Vasile Vlad (Deva), Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, Arhid. Prof. Dr. Ioan Ică jr, Pr. Dr. Cristian Muntean (Braşov), Pr. Conf. Dr. Habil. Constantin Necula, Conf. Dr. Adrian Lemeni (Bucureşti), Prof. Dr. Paul Brusanowski, Diac. Dr. Gheorghe Anghel, Lect. Dr. Ioan Ovidiu Abrudan

COPERTĂ: Pr. Florin Bleoca
CORECTURĂ: Nicolae-Toma Posa
TEHNOREDACTARE: Fabian Filipescu

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
ARHIEPISCOPIA SIBIULUI, Str. MITROPOLIEI, NR. 35
COD IBAN RO69 RNCB 4200 0000 0061 0001, B.C.R. SIBIU

CUPRINS

CUVÂNTUL IERARHULUI

† Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Părintele Academician Mircea Păcurariu – marele istoric al Bisericii Ortodoxe Române (1932-2021)* 7

† Dr. Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, *Părintele Academician Mircea Păcurariu a plecat să primească binecuvântarea Sf. Ierarh Andrei Şaguna* 12

MESAJE DE CONDOLEANŢE

Acad. Prof. Univ. Dr. Ioan-Aurel Pop, *Discurs funebru la moartea Acad. Prof. Univ. Dr. Mircea Păcurariu* 17

Sergiu Nistor, Consilier Prezidenţial, *Mesaj de condoleanţe* 20

† Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului şi Mitropolitul Clujului, Maramureşului şi Sălajului, *Dascăl de neuitat* 21

† Ioan, Mitropolitul Banatului, *Ilustrul profesor de Istoria Bisericii Ortodoxe Române de la Facultatea de Teologie „Sfântul Andrei Şaguna" şi-a încheiat călătoria pe pământ şi a plecat spre împărăţia lui Dumnezeu* .. 23

† Mitropolitul Iosif, † Mitropolitul Serafim, † Episcopul Siluan, † Episcopul Timotei, † Episcopul Macarie, † Episcopul vicar Marc Nemţeanul, † Episcopul vicar Sofian Braşoveanul, † Arhiereul vicar Atanasie de Bogdania, † Arhiereul vicar Teofil de Iberia, *Părintele Profesor Dr. Mircea Păcurariu, savant iubitor de Biserică şi de Neam* 25

† Nicolae, Mitropolitul Ortodox Român al celor două Americi, *Mesajul de condoleanţe al ÎPS Mitropolit Nicolae la trecerea la cele veşnice a Părintelui Academician Mircea Păcurariu* 27

† Timotei, Arhiepiscopul Aradului, *Mesajul ÎPS Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, la trecerea în veşnicie a Părintelui Acad. Mircea Păcurariu* 29

† Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, *Slujitor şi „dascăl de cuget şi simţire românească"* 31

† Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, *Mesaj la înmormântarea Pr. Acad. Mircea Păcurariu* 34
† Vincențiu, Episcopul Sloboziei și Călărașilor, *Părintele Profesor Mircea Păcurariu, vrednic slujitor al altarului și neostenit magistru al afirmării identității poporului român* 36
† Visarion, Episcopul Tulcii, *Slujitor al Bisericii și al Neamului* 38
† Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, *Mesaj de condoleanțe* 41
† Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, *Aduceri aminte pentru un atent cercetător al istoriei* 42
Pr. Prof. Univ. Dr. Alexandru Moraru, *Mesaj de condoleanțe la trecerea la cele veșnice a Pr. Acad. Mircea Păcurariu* 46
Mesajul corpului didactic al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca la trecerea la Domnul a Pr. Acad. Mircea Păcurariu 48

EVOCĂRI

† Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, *Academicianul Mircea Păcurariu, Preot, Profesor, Savant* 51
† Visarion, Episcopul Tulcii, *Părintele academician Mircea Păcurariu – slujitor al Bisericii și al Neamului* 57
† Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, *Mircea Păcurariu – un „martor" al istoriei, o prezență mereu vie și o bogată moștenire pentru viitor* 61
Pr. Prof. Univ. Dr. Habil. Daniel Buda, *Un bărbat ilustru, pe care Domnul l-a chemat la El*.....66
Prof. Univ. Dr. Paul Brusanowski, *Cuvânt la înmormântarea Părintelui Magistru Academician Mircea Păcurariu*.....70
Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Chirilă, *Părintele academician Mircea Păcurariu – file de istorie locală, sinteză istorică și „Lectio comparative"*.....77
Pr. Prof. Dr. Ion Vicovan, *Preotul Academician Mircea Păcurariu – profesor în Moldova*.....88
Pr. Lect. Univ. Dr. Emanuel Tăvală, *Magistrul nostru Mircea Păcurariu lucrează acum din Cer*.....106
Pr. Matei Popovici, *Mircea Păcurariu – preotul și savantul* 110
Pr. Prot. Dr. Remus Grama, *Nesfârșită Recunoștință: Omagiu Părintelui Profesor Mircea Păcurariu*.....130

STUDII

Pr. Prof. Univ. Dr. Alexandru Moraru, *Părintele Academician Mircea Păcurariu și Sfinții Români* 133
Pr. Prof. Univ. Dr. Florin Dobrei, *File de istorie bisericească: Zlaști (jud. Hunedoara) – satul bunicilor Părintelui Academician Mircea Păcurariu* 148
Pr. Lect. Univ. Dr. Radu Tascovici, *Pomelnicele fostei biserici domnești și ale mănăstirii „Negru-Vodă" din Câmpulung-Muscel*.....173
Pr. Daniel Niță-Danielescu, *Vasile Lupu și Patriarhia de la Constantinopol. Considerații cu privire la venirea la Iași, acum 380 de ani, a moaștelor Sf. Cuvioase Parascheva, cea ,,mult folositoare"* 185
Prof. Dr. Sebastian-Dumitru Cârstea, *Prezența părintelui academician Mircea Păcurariu în paginile „Telegrafului Român"*.....196
Pr. Lect. Univ. Dr. Gabriel-Valeriu Basa, *Relevanța activităților culturale și publicistice desfășurate la Orăștie – străvechi centru românesc din ținutul Hunedoarei în contextul emancipării naționale și bisericești* 218
Pr. Dr. Iustin Androne, *Biserica strămoșească și începuturile diasporei românești*.....232
Pr. Dr. Laurențiu Rădoi, *In Memoriam: Părintele Profesor Mircea Păcurariu* 245
Pr. Lect. Univ. Dr. Bogdan Ivanov, *Protopopii Vasile Gan, Pompiliu Piso și Florian Rusan, participanți la Marea Unire de la Alba Iulia* 252

ÎNDRUMĂRI OMILETICE/TÂLCUL EVANGHELIEI

Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. Constantin Necula, *Integrarea planului istoric în construcția omiletică – lecția de amvon a Părintelui Mircea Păcurariu* 265
Pr. Dr. Daniel Puia-Dumitrescu, *Îndată, lăsând corabia, au mers după El* .272
Pr. Radu Trifon, *Împărăția lui Dumnezeu ca proiect de viață*.....274
Pr. Dr. Vasile Gafton, *Duminica a 4-a după Rusalii. A Sfinților Părinți de la Sinodul IV Ecumenic*.....279
Pr. Dr. George Cosmin Piț, *Predică la Sfântul Proroc Ilie*.....281
Pr. Dr. Daniel Puia-Dumitrescu, *Carul acesta de foc al mântuirii noastre* ..284
Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. Constantin Necula, *Iarăși despre Gadareni*.....287
Pr. Dr. George Cosmin Piț, *Predică la Sfântul Pantelimon*.....290
Pr. Dr. Vasile Gafton, *Duminica a 6-a după Rusalii.*.....293

Pr. Dr. Daniel Puia-Dumitrescu, *Sculați-vă și nu vă temeți, Lumina sunt Eu!*.....295
Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. Constantin Necula, *După credința voastră, fie vouă!*.....298
Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. Constantin Necula, *Voi însă, bucurați-vă, copii*..301
Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. Constantin Necula, *Grăuntele de muștar al credinței*.....305
Pr. Dr. Daniel Puia-Dumitrescu, *Unde sunt, Doamne, mărturisitorii de altădată?*.....308
Pr. Dr. Vasile Gafton, *Duminica a 9-a după Rusalii*.....311
Pr. Sergiu Dudan, *Fiul Omului va fi dat în mâinile oamenilor*.....313
Pr. Sergiu Dudan, *Duminica a 11-a după Rusalii*.....316
Pr. Drd Ioan-Remus Răsvan, *La praznicul Naşterii Maicii Domnului*.....319
Pr. Dr. George Cosmin Piț, *Predica la Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci*.....322
Pr. Radu Trifon, *Predică la Înălțarea Sfintei Cruci*.....326
Pr. Dr. Daniel Puia-Dumitrescu, *În Crucea Lui, crucea noastră*.....329
Pr. Dr. Vasile Gafton, *Duminica a 18-a după Rusalii*.....332

COMUNICAREA BISERICII 2.0

Diac. Asist. Univ. Dr. Gheorghe Anghel, *Noi mijloace de cateheză pe rețelele de socializare. Studiu de caz: Agenția de știri Basilica*.....335

CRONICA DE FILM

Valentina-Andrada Minea, *Perspectivă ortodoxă asupra modelului de pocăință propus de Rurouni Kenshin* 357

RECENZII

Prof. Mihai Floarea, *Sergiu Ciocârlan, Chipul Cuviosului Părinte Arsenie Boca. Premisele unei dezbateri pentru canonizare, Ed. Andreiana, Sibiu, 2021, 314 p.*..... 366
Fabian Filipescu, *Emanuel-Pavel Tăvală, Mireasa Duhului. 170 de ani de literă și Duh la Tipografia Mitropoliei Ardealului, Editura Andreiana, Sibiu, 2021, 398 p., ISBN 978-606-989-088*..... 379